

تحلیلی بر بازار داغ فعالیت‌های سوداگران نقدینگی در جایی به جز تولید است!

واحد مطالعات انجمن مدیران صنایع خراسان

زنگ‌های خطر برای وقوع سونامی نقدینگی و تورم در کشور به صدا در آمده است؛ چراکه آمارهای بانک مرکزی از افزایش ۲۴/۶ درصدی حجم نقدینگی در کشور در ۹ ماهه ابتدای سال گذشته حکایت دارد. روند صعودی حجم نقدینگی در کشور را باید هشدار برای کشور تلقی کرد، هشدار که نشان از رکود تورمی در کشور دارد. تجربه نشان داده است که تورم با نقدینگی رابطه مستقیم دارد و با افزایش نقدینگی، باید منتظر تورمی بالا در کشور بود. در واقع در مقابل هر میزان رشد نقدینگی، باید ارائه کالا و خدمات در جامعه افزایش یابد و اگر این توازن ایجاد نشود، تورم ایجاد می‌شود.

نگاهی به حجم نقدینگی در کشور در سال‌های ۸۵ تا ۸۹ نشان می‌دهد که حجم نقدینگی در کشور در پایان سال ۸۵ بیش از ۱۲۸ هزار میلیارد تومان، سال ۸۶ بیش از ۱۶۴ هزار میلیارد تومان، در پایان سال ۸۷ بیش از ۱۹۰ هزار میلیارد تومان و در پایان سال ۸۸ نیز ۲۳۵ هزار میلیارد تومان بوده است که این رقم در پایان آذر سال گذشته به بیش از ۲۷۰ هزار میلیارد تومان رسید.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

نمی‌گذارد که مهم‌ترین علت رشد تورم، افزایش نقدینگی سرگردان است که به جای گردش در بخش تولید، سر از فعالیت‌های سوداگران در آورده است. نشانه‌های نقدینگی سرگردان را می‌توان در بازار طلا و سکه، ارز و اتفاق‌های اخیر این بازار پیدا کرد. به اعتقاد علی‌رضا بحرینی، کارشناس اقتصادی، در ادبیات اقتصادی و پولی، کمتر مقایسه‌ای است که منکر رابطه نقدینگی و تورم باشد و البته این رابطه گاهی ضعیف‌تر و گاهی شدیدتر می‌شود. اما به طور کلی، افزایش نقدینگی، یکی از مهم‌ترین عوامل افزایش تورم است. بحرینی، تنها راه مهار رشد نقدینگی و افزایش تورم را اعمال سیاست‌های انقباضی پولی و مالی می‌داند و می‌گوید: نوع تورم موجود در ایران، از نوع تورم پولی یا همان تقاضا است. علی‌یاسری، کارشناس پولی و بانکی هم می‌گوید: رشد نقدینگی به معنای سیاست‌های انبساطی پولی است و این سیاست‌ها به وجود آورنده تورم است.

برنامه‌های توسعه چه کردند؟

حال بهتر است بدانیم برنامه‌های توسعه‌ای چه نگاهی به حجم نقدینگی در کشور داشتند. در برنامه دوم توسعه، متوسط رشد نقدینگی ۱۲/۵ درصد و متوسط نرخ تورم ۱۲/۴ درصد تعیین شده بود. هدف برنامه سوم توسعه هم متوسط رشد نقدینگی ۱۶/۴ درصد و متوسط نرخ تورم ۱۵/۹ درصد بود. اما در برنامه چهارم توسعه متوسط رشد نقدینگی ۲۰ درصد با نرخ تورم ۹/۹ درصد تعیین شده بود که باید از ۲۴ درصد در سال ۸۴ به ۱۶/۲ درصد در سال ۸۸ کاهش می‌یافت. این در حالی است که در برخی از این سال‌ها، نرخ رشد نقدینگی تا ۴۰ درصد نیز رشد کرد؛ به طوری که حجم نقدینگی از حدود ۶۸ هزار میلیارد تومان در سال ۸۴ طی دو سال، به بیش از ۲/۵ برابر افزایش یافت. با این حال، رشد پیاپی تورم در ماه‌های اخیر، تردیدی برای کسی باقی

وی توضیح می‌دهد: تا چند سال قبل نسبت نقدینگی به تورم یک به یک بود و رشد یک درصد نقدینگی، به رشد یک درصد تورم می‌انجامید، اما اکنون این تناسب بر هم خورده است.

اما نگاه فرهاد خرمی، دیگر کارشناس اقتصادی چنین است: عامل افزایش تورم در کشور، اختلاف بین رشد نقدینگی و رشد تولید ناخالص ملی است. وقتی رشد حجم نقدینگی در کشور بیشتر از رشد تولید ناخالص ملی باشد، تورم افزایش می‌یابد.

نقدینگی را به تولید هدایت کنید

اینکه حجم نقدینگی در کشور افزایش یافت، مساله‌ای غیرقابل انکار است، اما حال باید پرسید چه باید کرد که افزایش نقدینگی منجر به رکود تورمی نشود؟

پاسخ بهمنی، رییس کل بانک مرکزی به این پرسش چنین است: هدایت صحیح نقدینگی، تورم به همراه ندارد. در واقع هدایت صحیح منابع مثل استفاده صحیح آب در پشت سدها است که رشد اقتصادی و شکوفایی تولید را به همراه دارد.

نگاه بحرینی هم این گونه است: بهتر است نقدینگی در کشور به سمت تولید و صنعت حرکت کند، چراکه در این حالت، آثار تورمی

در جامعه تا حد زیادی کاهش می‌یابد. اما اگر نقدینگی در جایی صرف شود که بازده مناسبی ندارد و سرمایه‌گذاری صورت نگیرد، به تورم در جامعه دامن می‌زند.

وی خاطرنشان می‌کند: متأسفانه این نقدینگی‌ها در بخش‌های ساختاری اقتصاد از جمله عمرانی، تولید و صنعت تزیق نشده است و اگر چنین اتفاقی نیفتد، نرخ بیکاری افزایش یافته و سایر بازارها نیز دچار مشکل می‌شوند.

میثم موسایی، دیگر کارشناس اقتصادی هم می‌گوید: اگر نقدینگی به سمت سفته‌بازی برود، آثار خود را در افزایش تورم نشان می‌دهد. اگر هم نقدینگی به سمت تولید و بهره‌وری برود، به‌طور قطع شاهد کاهش آثار تورمی هستیم.

وی توضیح می‌دهد: افزایش نقدینگی متناسب با رشد تولید، به‌طور ذاتی مساله بدی نیست اما آثار منفی این افزایش را زمانی شاهد هستیم که نقدینگی در جایی که باید، هدایت نمی‌شود.

این در حالی است که اگر از اکثر بنگاه‌های اقتصادی و تولیدی سوال شود، متوجه می‌شوید که نقدینگی در جایی که جز تولید است.

فبر ...

ابراز نگرانی نسبت به کاهش سهم صنعت از درآمد هدفمندسازی یارانه‌ها

رییس اتاق بازرگانی تهران با ابراز نگرانی نسبت به کاهش سهم صنعت از درآمد هدفمندسازی یارانه‌ها تصریح کرد: این کار قطعاً به صنعت لطمه می‌زند، چرا که پشتیبانی‌های مالی حتی با همان ۳۰ درصد سهم جوابگو نبود.

مجلس شورای اسلامی تصویب کرد که سهم خانوار از محل اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها ۸۰ درصد و سهم صنعت ۲۰ درصد شود. این مصوبه در حالی است که پیش از این برخی فعالان اقتصادی خواستار افزایش کمک‌های دولتی شده بودند.

از سوی دیگر پیش از این مصوبه مجلس، رییس اتاق ایران که حضوری فعال در کمیسیون‌های مجلس دارد عنوان کرده بود در کمیسیون تلفیق هر چند عنوان شده بود که سهم تولید از درآمد هدفمندسازی یارانه‌ها به ۲۰ درصد کاهش یابد اما این گونه نشده است.

یحیی آل اسحاق - رییس اتاق بازرگانی تهران - در این مورد گفت: این کار به صنعت لطمه می‌زند. واقعیت این است که نیاز صنعت به پشتیبانی‌های مالی حتی با آن ۳۰ درصد هم جوابگو نبود.

رییس اتاق تهران ادامه داد: فعالان اقتصادی درباره بخش پولی یک هزینه جاری دارند که وقتی آن تامین نشود برخی از آن‌ها چون محصولاتشان اقتصادی نیست، مجبور به تغییر خط تولید خود می‌شوند. چرا که با اضافه شدن قیمت‌های حامل‌های انرژی نمی‌توانند ادامه کار دهند و باید خط تولید خود را تغییر دهند اما برای این کار هم نیاز به تسهیلات دارند.

وی اضافه کرد: بنابراین این تولیدکنندگان هم برای تامین هزینه‌های جاری خود و هم برای تغییر خط تولید خود با مشکل مواجه می‌شوند، بنابراین کم کردن سهم بخش صنعت از درآمد هدفمندسازی یارانه‌ها توجیه ندارد.

آل اسحاق تصریح کرد: اکنون بخش تولید کشور اعم از صنعت، معدن و کشاورزی حتی با آن ۳۰ درصد هم پشتیبانی مالی نمی‌شدند و اگر سهم آن‌ها ۲۰ درصد باشد با مشکل مواجه می‌شوند.